

L'HORA DEL POBLE

SANT MIQUEL DE FLUVIÀ

ÀNGEL REYNAL

Marta Arranz Perpinyà | **ST. MIQUEL**

■ Sant Miquel de Fluvià és un dels petits pobles de l'Alt Empordà que presumeix de tenir muntanya i plana, ja que està situat al límit occidental on acaba la plana al·luvial de la comarca i comencen els aspres. Segons explica la seva història, Sant Miquel de Fluvià es va crear a partir del seu monestir, que als inicis depenia del de Sant Miquel de Cuixà, sota el mandat de l'Abat Oliba. Les dades el situen abans de l'any 1011 i va ser aixecat a uns terrenys que eren propietat dels monjos de Cuixà.

Una de les característiques del poble és el seu llegat patrimonial

i històric. Dels llocs d'interès en destaquen monuments com ara el forn romà, la font, el rentador, l'ermita i el monestir, que desgrenarem al detall a les següents pàgines.

EL POBLE AVUI. Sant Miquel de Fluvià està molt ben comunicat, ja sigui per carretera o tren. És a només deu minuts en cotxe de la capital alt-empordanesa i té estació, on hi circulen trens de Barcelona a Portbou. A més, la carretera local uneix el poble amb la C-31 de Figueres a la Bisbal d'Empordà, i continua des de Sant Miquel cap a Sant Mori. Actualment la població és d'uns 780 habitants i amb els anys l'activitat econòmica del

És un dels pobles de la comarca que presumeix de tenir muntanya i plana

poble ha anat variant. Antigament era agrària, ja que disposaven de moltes zones de conreus,

de secà, que principalment eren cereals i farratge. Les activitats industrials que s'han desenvolupat al llarg del anys a Sant Miquel de Fluvià són derivades de l'agricultura i la ramaderia, amb la comercialització d'embotits. De fet, una de les firmes més importants de la vila és Embotits Falgàs, una empresa amb molts anys al sector i un referent a la població.

Pel que fa als serveis, tot i que Sant Miquel de Fluvià és un poble petit, disposa de tots els serveis que es necessiten a un poble com ara escola, deixalleria, dispensari mèdic o centre cívic, entre d'altres. En destaca també pel teixit associatiu o per la Fira d'Oficis, única al territori. ■

• **HABITANTS**
780

• **EXTENSIÓ**
3,51 KM²

• **ALCALDIA**
Àngel Posas i Agullo

• **GOVERN**
(ISM-CP)

• **ENTORN NATURAL**
Banyat pel riu Fluvià

• **GENTILICI**
Santmiquelenc i santmiquelencs

• **CODI POSTAL**
17475

La font d'aigua, el forn romà, el monestir romànic...

Sant Miquel de Fluvià, un passeig pel temps

www.santmiquelfluvia.cat

ENTREVISTA ■ ALCALDE. ÀNGEL POSAS I AGULLO

El batlle de Sant Miquel de Fluvià és d'aquells que es passeja pel poble i parla amb els veïns i veïnes per saber què hi manca o què cal solucionar. Avui el poble està ben dotat pel que fa a serveis i l'únic que falta és comerç. En aquesta entrevista l'alcalde Àngel Posas destaca els punts d'interès de Sant Miquel de Fluvià, alguns de molt desconeguts, i desgrana quin ha de ser el futur del municipi

«Som més coneguts pel monestir que no pas pel forn romà, que és únic al nostre territori»

M.A.P. I SANT MIQUEL DE FLUVIÀ

■ Com definiria Sant Miquel de Fluvià?

Doncs diria que Sant Miquel de Fluvià és un poble típic de l'Empordà. El definiria com un poble tranquil i que tenim la gran sort de tenir un monestir del segle XI, que en el seu moment va ser molt important i ara s'està intentant posar en valor a través de visites guiades; ens agradaria que la gent vingués a conèixer el monument perquè quan venen s'emporten una sorpresa.

Es coneix poc que aquí hi ha aquest complex patrimonial tan potent. Per què?

Sempre dic que si Sant Miquel es veïés més des de la carretera, seria més conegut.

Això fa que sigui un poble molt tranquil.

Sí, és un poble on intentem tenir tots els serveis que tenen pobles

més grans i cal mantenir-los i ampliar-los quan es pugui.

Quins altres espais d'interès destacaria?

Som més coneguts pel monestir, que té la seva importància, però de monestirs romànics n'hi ha més, i en canvi tenim un forn romà del segle I dC que és únic al territori i no és tan conegut, però és un dels elements que volem posar en valor. Estem estudiant amb la Diputació de Girona fer-hi una restauració per fer-ho més atractiu al visitant. El forn es va descobrir fent els fonaments d'una paret i s'ha d'agrair que es conservés, pels anys que eren.

A banda d'història, Sant Miquel també té patrimoni de natura.

Tenim el riu Fluvià i recentment havíem recuperat un espai molt atractiu per anar a banyar amb la mainada, però malauradament el temporal Glòria ens ho ha desstrassat tot, i la veritat és que ara

EL FUTUR DEL POBLE. Mira cap un centre d'informació i divulgació

ÀNGEL REYNAL

no és tan atractiu. I ara s'està treballant amb el Consell Comarcal per fer un carril bici al llarg de tot el riu Fluvià, des de la Garrotxa als Aiguamolls de l'Empordà.

Hi ha un altre punt que per a nosaltres és important, que és la font, molts hi anem a buscar l'aigua i és la clau de l'emplaçament

del monestir perquè el van fer aquí pel punt d'aigua proper que hi havia. Per això dic que és la clau de l'emplaçament.

Com a alcalde de Sant Miquel, què en destacaria dels projectes fets?

Pel que fa al monestir en destaco sobretot la recuperació del claus-

tre, hi hem treballat del 2010 al 2021 i ara podem dir que s'ha acabat. Li ha donat un tomb a l'equipament i el que més m'agrada és que la gent del poble se n'enorgulleix. Encara hi ha molts projectes per tirar endavant i hem d'agrair a la Diputació de Girona que hi va creure i no ens ha abandonat fins a acabar l'obra.

Ara a l'estiu es fan visites guiades.

Sí, començarem dijous que ve i són visites guiades convencionals per descobrir el monestir, l'entorn, el forn i la font. I com a novetat aquest any tindrem visites teatralitzades.

Cap on camina el poble?

Doncs cap a intentar mantenir els serveis, millorar-los i la idea que tenim és fer un centre de visitants per explicar la història i totes les troballes que s'han fet. Tenim una finca davant de l'església i la idea és comprar-ho i fer-hi un punt d'informació per visitant. ■

→ CULTURA. PROMOCIÓ DEL PATRIMONI

Visites guiades per descobrir Sant Miquel aquest estiu

Redacció | SANT MIQUEL DE FLUVIÀ

■ Aquest estiu Sant Miquel de Fluvià ofereix diferents visites guiades per difondre el llegat històric i cultural de la població. Els itineraris són a l'aire lliure i es repetiran durant l'estiu.

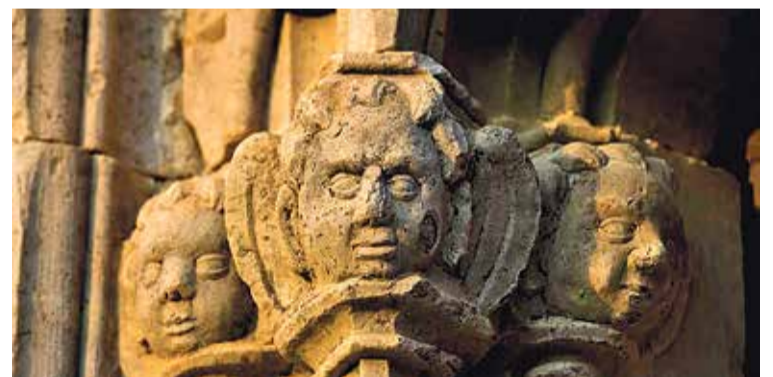
VISITA EL MONESTIR. Del 22 de juliol al 29 d'agost es faran visites al monestir de Sant Miquel de Fluvià els dijous, divendres, dissabtes i diumenges. El preu de la visita és de dos euros i no cal fer una reserva prèvia. Si es vol consultar més informació sobre les visites guiades es pot enviar un correu electrònic a monestirsantmiquel@gmail.com, o visitar el

perfil d'Instagram [monestir_santmiquelfluvia](https://www.instagram.com/monestir_santmiquelfluvia).

VISITA TEATRALITZADA. Una de les novetats d'aquest estiu seran les visites teatralitzades que es faran al municipi els dies 29 de juliol i 12 i 26 d'agost. Aquestes visites es duran a terme a l'entorn del poble de Sant Miquel, els dies esmentats, a les 20.30h. Per participar d'aquestes visites sí que cal fer una reserva prèvia a través del correu electrònic monestirsantmiquel@gmail.com o bé reserves@terramar.org.

El preu és de cinc euros per persona i inclou la visita teatralitzada i l'explicació històrica del poble de Sant Miquel de Fluvià. ■

El poble ofereix diferents itineraris per conèixer l'entorn i el passat històric

A.J. MIQUEL

embotits falgàs, s.l.

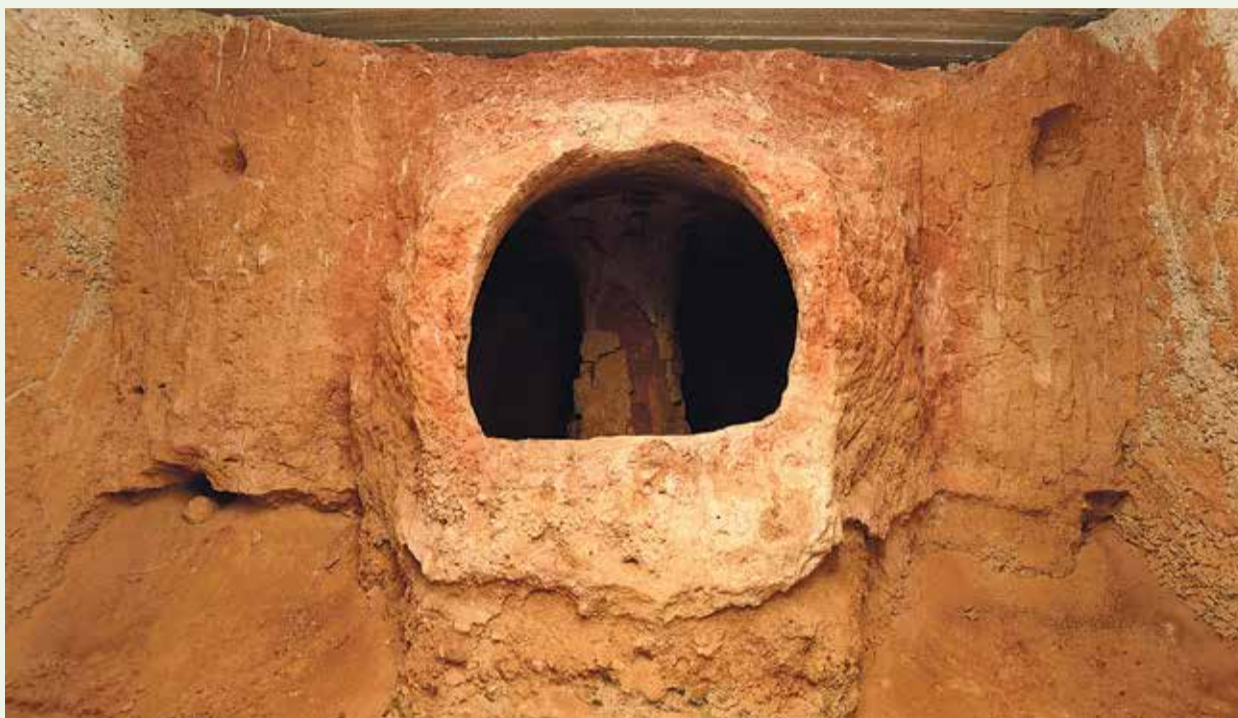
des de l'any 1954 al teu costat

C/ Estació, 5 - 17475 SANT MIQUEL DE FLUVIÀ - Tel. 972 56 80 02

SABIES QUE... ?

■ ... Sant Miquel de Fluvià és un dels pocs pobles de la província i del territori català que conserva un forn romà? Es tracta del Forn Romà del Clos Miquel, que es va descobrir, per casualitat, l'any 1974. Diem casualitat perquè la troballa va ser descoberta quan es feien unes obres d'ampliació del carrer, que actualment porta el nom de carrer del Forn.

EL FORN ROMÀ. És un forn vertical d'una sola estança que fa 1,98 metres de llargada per 2 metres d'amplada. És un forn de planta quadrada amb un pilar al mig que aguantava la graella: de fet, el dibuix hipotètic del forn destaca diferents parts com ara l'observatori, és a dir, el forat per on es controlava la cocció de la ceràmica, la xemeneia, la cambra de cocció, l'orifici o forats per on circulava l'aire de la cambra de combustió, el pilar que aguantava el forn, la cambra de combustió per on circulava l'aire calent i la boca del forn, allà on es cremava la llenya. Des del consistori de Sant Miquel de Fluvià diuen que és una estructura poc coneguda a la comarca i la intenció és dotar-la de pressupost i així difondre la importància que té a la història del municipi i també de l'Alt Empordà. El forn està situat entre el poble i la via del tren, i va ser una de les últimes restauracions del Dr. Miquel Oliva i Prat.

ÀNGEL REYNAL

EL MONESTIR. Sant Miquel de Fluvià és conegut pel seu monestir, un temple romànic (s. XI) fortificat amb posterioritat (s. XIV) i reformat més tard (s. XVII). Està situat a la part antiga del poble, al mig de la plaça de l'Església, al costat de l'ajuntament.

Tal com hem dit, hi ha una butlla papal de Sergi IV de l'any 1011 que l'esmenta com una de les propietats de Sant Miquel de Cuixà en la que hi figura també una església. Hi ha qui explica que al segle XII va ser escollit per la família d'Oltrera per fer-hi un mausoleu. Entre la seva consagració i l'agregació a Sant Pere de Galligants el 1592, el monestir de Sant Miquel va rebre diverses donacions dels comtes d'Empúries,

territori al qual pertanyia, i també dels comtes de Barcelona.

Una de les parts més destacades del monument és la torre de l'església de Sant Miquel de Fluvià. Els anys ens diuen que aquesta fortificació de l'església relaciona amb el moment bèl·lic i conflictiu de la Guerra Civil catalana de finals del segle XV, quan les tropes franceses van arribar a l'Empordà. De fet, l'any 2003 es va descobrir el mur d'un fossat que envolta l'església per la banda de tramuntana i de ponent. Pel que fa a la capçalera, destaca per tenir tres absis i és l'única part que presenta decoració llombarda. L'absis central té elements llombards amb l'escultura dels capitells de les finestres, dels interiors, de les petites mènsules i de les cornises. Les

dues absidioles presenten una decoració simple, sense elements esculpits, amb un parell d'arcuacions en cada un dels quatre espais entre les cinc senes. La cornisa és encorbada i al centre de cada absidiola hi ha una finestra d'obertura simple a l'interior i d'arcs de mig punt.

L'església és de planta basilical, i té tres naus amb un transsepte destacat dels murs laterals, i tres absis, amb un campanar massís. En destaquen també les mènsules situades a la base i a cada extrem del monument s'hi poden veure, en cada una d'elles, tres caps alats d'àngels.

EL CLAUSTRE ROMÀNIC. Va ser destruït i durant el primer terç del segle XII es va fer una reforma d'aquesta zona que li va donar un aspecte canònic. El claustre és de planta trapezial i té un pati central que està rodejat de quatre galeries porticades que connecten les dependències. A banda d'aquest monument, un dels més coneguts del poble, a Sant Miquel de Fluvià també es pot visitar la capella de Sant Sebastià, un temple d'una nau amb volta de canó i capçalera semicircular del segle XVIII, la font i el rentador. ■

